

Bijlage bij persbericht *Duurzame energie in de knel door nieuwe kolencentrales*

CE-Delft heeft in opdracht van Stichting Natuur en Milieu onderzocht wat de gevolgen zijn van de bouw van vele kolen- en gascentrales voor het halen van het kabinetsdoel van 20 procent duurzame energie in 2020.

De productiecapaciteit van elektriciteit in Nederland zal tot 2020 met 70 procent stijgen tot 40 Gigawatt. Dit komt vooral door de bouw van veel nieuwe kolen- en gascentrales, waarvan de eerste al in 2010 in bedrijf komen. De vraag naar elektriciteit in Nederland groeit in dezelfde periode 'slechts' met 20 procent. Hoewel sommige oude centrales eerder zullen sluiten zal er volgens onderzoekers van CE Delft een grote overcapaciteit van elektriciteit op de Nederlandse markt ontstaan. Dat overschot kunnen we nauwelijks naar het buitenland exporteren, omdat ook in onze buurlanden de productiecapaciteit toeneemt.

De analyse van CE Delft is gebaseerd op een inventarisatie van elektriciteitscentrales die reeds in aanbouw zijn en/of waarvoor een vergunning is aangevraagd of afgegeven. Geplande of aangekondigde centrales *zonder* vergunningaanvraag zijn niet in de cijfers meegenomen. Ook is rekening gehouden met centrales die in deze periode buiten bedrijf gesteld worden.

Energiebedrijven die bij overcapaciteit in duurzame energie investeren, snijden in hun eigen vlees, omdat het zorgt voor *nóg* meer overcapaciteit. Daarmee komt de elektriciteitsprijs verder onder druk te staan, ten koste van de winstgevendheid van gas- en kolencentrales. Meer duurzame energie is dus nadelig voor de core business van de energiebedrijven volgens de onderzoekers van CE Delft.

Het onderzoek concludeert ook dat door de overcapaciteit het prijsverschil tussen schone duurzame stroom en vervuilende grijze stroom toeneemt en er meer subsidie (SDE) per kilowattuur duurzame stroom nodig is. Om de doelstelling van 20 procent duurzame energie te halen, zal daardoor in totaal meer subsidie nodig zijn. Kolencentrales zorgen volgens CE bovendien voor een lock-in van inflexibel vermogen, terwijl een toenemend aandeel duurzame energie juist vraagt om flexibel regelbaar conventioneel vermogen.

Om de duurzame energiedoelen te kunnen halen is het van groot belang dat de overheid beperkingen stelt aan nieuwe vervuilende kolencentrales. Natuur en Milieu pleit daarom voor de invoering van een CO₂-norm voor elektriciteitscentrales: een maximum van 350 gram CO₂-uitstoot per geproduceerde kilowattuur stroom voor centrales die vanaf 1 januari 2010 operationeel worden. Invoering van de norm heeft vier belangrijke effecten:

- de noodzakelijke investering voor CO₂-opslag maakt kolenstroom duurder, waardoor een aantal energiebedrijven af zal zien van de bouw van nieuwe kolencentrales;
- het prijsverschil tussen kolenstroom en duurzame energie wordt kleiner, waardoor minder subsidie per kilowattuur duurzame stroom nodig is;
- de business-case van duurzame energie verbetert, waardoor het voor energiebedrijven economisch aantrekkelijker wordt om te investeren in duurzame energie;
- de CO₂-norm biedt energiebedrijven meer investeringszekerheid voor het toepassen van CO₂-afvang en ondergrondse CO₂-opslag bij kolen- en gascentrales. Dat is belangrijk omdat de CO₂-prijs in het Europese emissiehandelssysteem te laag is om CO₂-opslag economisch rendabel te maken.

In andere landen, zoals Canada, Nieuw-Zeeland, Noorwegen, Denemarken en de staat Californië (VS) is het reeds staand beleid dat nieuwe kolencentrales niet acceptabel zijn zonder CCS (CO₂-afvang en ondergrondse CO₂-opslag). De Britse regering komt binnenkort met beleid dat de nieuwe kolencentrales zonder CCS verbiedt. Ook de nieuwe Amerikaanse klimaatwet, die reeds is goedgekeurd door het congres, bevat een CO₂-norm voor nieuwe elektriciteitscentrales.